

РЕШЕНИЕ

№ 64

гр. Варна, 01.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в публично заседание на седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Даниела Ил. Писарова

при участието на секретаря Десислава Ив. Шинева Чипева
като разгледа докладваното от Даниела Ил. Писарова Въззивно търговско
дело № 20233001000654 по описа за 2023 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл.258 и сл.ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на ЗАД АРМЕЕЦ АД, ЕИК 121076907, София, чрез ю.к.Р.Л., срещу решение №443/23.10.2023г., постановено по т.дело №374/2023г. по описа на ВОС, в частта, в която застрахователното дружество е осъдено да заплати на Р. Н. П. обезщетение по чл.432 КЗ, за разликата над 10 920.52 лева до присъдените 25 100 лева /обжалваем интерес от 14 179.48 лева/, дължимо за търпени имуществени вреди по л.а.Ауди А6 Олроуд Куатро с рег.№Х XXXX ХХ, собственост на ищцата, по риска ГО на виновния за вредите застрахован при ответното дружество, ведно със законна лихва от предявяване на исковата претенция до окончателното изплащане на задължението.

С жалбата се твърди, че в обжалваната част решението на първата инстанция е неправилно, необосновано, постановено в противоречие с материалния закон и при допуснати съществени процесуални нарушения.

По същество се излага, че след прекратяване производството пред РС -Варна поради увеличаване размера на иска и изпращане на делото на ОС –Варна по подсъдност, първоинстанционният съд неоснователно не е уважил доказателствено искане, направено още пред РС за оспорване на изготвено заключение на САТЕ и поставяне на нови въпроси на вещото лице. Твърди се, че по този начин делото е останало непопълнено с доказателства. Твърди се допуснато съществено процесуално нарушение, довело до нарушаване равенството на страните в производството и по същество до неправилни правни изводи.

Отделно от това, страната оспорва решението и в частта на присъдените законни лихви, считано от предявяване на иска като твърди, че същото е постановено в нарушение на чл.390 КЗ. Счита, че лихви върху главницата биха се дължали едва от момента на представяне доказателство за прекратяване регистрацията на автомобила поради „тотална щета“. Оспорва се становището на съда, че за застрахователя това обстоятелство е било ясно

като е следвало в изпълнение на Наредба I- 45/24.03.2000г. да иницира процедура по сваляне от отчет на автомобила. Този извод на съда не кореспондира на становището на застрахователя, който е изплатил извънсъдебно сумата от 18 532.48 лева и заявил, че признава за основателна претенцията за разликата до още 10 920.52 лева, т.е. за общо размер на обезщетение от 29 453 лева, а този размер на надхвърля 70% от действителната стойност на автомобила, която е 51 400 лева, определена от вещото лице. Твърди се, че въз основа на тази позиция на ответното дружество, същото не е приело, че е налице тотална щета, за да черпи ползи от забавата си. Претендира отмяна на решението в обжалваната част, за разликата над 10 920.52 лева и отхвърляне на иска. Претендира се съобразяване на резултата от обжалването със сторените разноски.

С въззивната жалба страната прави доказателствено искане за повторна САТЕ, която да отговори на въпроси относно: каква е действителната стойност на автомобила към датата на събитието при отчитане периода на експлоатацията му и пробегу му; какъв е размера на запазените части на автомобила; налице ли е тотална щета и какъв е размерът на обезщетението при наличие на такава. Претендира се допускане и приемане на писмени доказателства на застрахователя, представени на РС с молба от 26.05.2023г. Искането е аргументирано с чл.266, ал.3 ГПК.

В срока по чл.263 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от насрещната страна Р. П., чрез адв.Й.А., за неоснователност на същата.

Твърди, че предявеният иск за сумата от 25 100 лева е доказан и основателен. Твърди, че ответникът не оспорва фактическата обстановка, при която е реализирано застрахователно събитие, въз основа на което се ангажира отговорността на застрахователя по риска ГО на виновния за събитието водач на л.а.Ауди А3 Спортбек с ДК №Х XXXX ХХ, от което събитие е увреден и автомобилът на ищеца Ауди А6 Олроуд Куатро с ДК №Х XXXX ХХ. Не е спорно и изплащане на застрахователно обезщетение в размер на 18 532.48 лева.

Страната твърди, че съдът е изградил изводите си изцяло на събраните доказателства, които еднопосочно сочат настъпила тотална щета за автомобила на ищеца. Обоснована е основателността на предявената претенция до пълния размер на 25 100 лева, вкл. след приспадане на установените по делото запазени части от автомобила в размер на 4000 лева и изплатеното извънсъдебно обезщетение.

Изразява се несъгласие с оспорване на присъдените от съда законни лихви, считано от подаване на исковата молба. Страната излага, че застрахователят не е съдействал на страната за снабдяване с удостоверение за прекратяване регистрацията на процесния автомобил поради тотална щета, тъй като не е изпратил уведомление до ГФ за наличието на такава щета съгласно чл.18а, ал.7 от Наредба I-45/2000г. Срокът за застрахователя е започнал да тече от момента на сезирането му със заявление за изплащане на обезщетение, т.е. от 22.05.2022г. Отказът или бездействието му да подаде уведомлението е основание да не бъде изплатено обезщетение в пълен размер съгласно чл.497 КЗ. Същият не може да се ползва от облагите на собствената си забава. Възражава се срещу допустимостта на поисканата повторна САТЕ. Твърди се, че оспорването и искането за такава експертиза са били бланкетни, поради което и неоснователни. Считат искането за такава експертиза пред въззивен съд за преклудирано и неоснователно. Претендират се сторените в производството разноски.

Пред въззивния съд застрахователят чрез ю.к.Р. Л. поддържа жалбата си на изложените основания с писмена молба, докладвана в открито заседание. Поддържа се направеното с жалбата доказателствено искане за повторна САТЕ относно действителната стойност на автомобила към датата на ПТП при отчитане на неговата експлоатация и пробег. Прилага се списък на сторените в производството разноски съгласно чл.80 ГПК.

Насрещната страна, представлявана от адв.А., не се явява в открито заседание, но с

писмена молба поддържа оспорването на въззивната жалба. Претендира сторените разноски в производството, за което прилага и списък съгласно чл.80 ГПК.

За да се произнесе по спора въззивният състав констатира, че производството е било образувано по предявен иск от Р. Н. П. от гр.Варна срещу ЗАД АРМЕЕЦ АД, София, за осъждане на ответното дружество в качеството му на застраховател на Гражданската отговорност на виновен за събитието на 18.02.2022г. в гр.Варна, кв.Младост, пред бл.142, вх.5, произшествие –пожар на л.а.Ауди А3 Спортбек, собственост на А И, паркиран до собствения на ищцата л.а.Ауди А6 Олроуд Куатро, който поради вятъра също обгорял частично – за понесените имуществени вреди по собствения на ищцата автомобил, в размер на 500 лева, частичен иск от общо 29 287.52 лева, изразяващи се в: увреждане на предна броня, ляв фар комплект, преден ляв калник, предно стъкло, предна лява врата, предна лява облицовка врата, външ. държ. предна лява врага, предно ляво стъкло врата, задна лява врата, предна бленда задна лява врата. вън. държ. задна лява врата. зад. обл. задна лява врата, облицовка ляв праг, вежда заден ляв панел, задна бленда предна лява врата, преден капак, външна лява предна колона, преден ляв пластмасов подкалник, вежда преден ляв калник, външен ляв държач предна броня, завър. част ляв калник, корпус ляво огледало, облицовка капак ляво огледало, стъкло ляво външно огледало, ляв мигач външно огледало, к-к ляво огледало долна част, блен. предна лява долна високог., преден ляв стъклоповд., изолация предна лява врата, вън. вод. лайсна предна лява врата, долно уплътнение предна лява врата, датчик ниво вода, резервна течност чистачки, щуцер пълнене резервоар, ляв спойлер предна броня, ляв капак въздухопровод, долна затваряща част предна броня, ролбар предна броня, държач преден ляв калник, защитно фолио ляв калник, миячна помпа стъкло, помпа умивателна фарове, комплект проводник предна броня, възст. инстал. 1 кабел, възст. инстал. 2 кабел, възст. инстал. 3 кабел, възст. инстал. 4-6 кабел, възст. инстал. 7-8 кабел, възст. инстал. 9-11 кабел, лява лайсна челно стъкло, л. водо. отв ел. п. стък., бленда преден л. държ. врата, преден ляв патрон ключалка, комплект провод. предна лява врата, вътрешно уплътнение предна лява врата, лява решетка предна броня, преден ляв възд. пруж. амортизатор заден носач пр. л. кол., горен преден носач пр. л. кол., инсталация преден ляв датчик, з. вън. л. ъгл. декоративна бленда, вън. вод.лайст з л.вр.. предна декоративна лайсна л. стъкло, вътрешна бленда предна лява врата, предна л. джанта, предна лява гума, ABS комплект, рейка 1 кормилна и седалка предна лява на л.а. автомобил марка „Ауди А6 Олроуд Куатро", с рег.№Х ХХХХ ХХ, причинени в резултат на възникнало на 18.02.2022г., застрахователно събитие в гр.Варна, на паркинг пред бл.142, в ж.к. „Младост", което събитие е причинено от л.а. „Ауди А3 Спортбек" с рег. №Х ХХХХ ХХ, застрахован по договор за гражданска отговорност при ответното дружество, ведно със законната лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

Ищцата твърди, че собственият ѝ автомобил „Ауди А6 Олроуд Куатро" с рег.№Х ХХХХ ХХ, докато бил паркиран в гр.Варна, ж.к. „Младост", пред бл.142, вх.5, на 18.02.2022г., около 02:05 часа, претърпял инцидент, резултат на възникнал пожар в л.а. „Ауди А3 Спортбек", с рег. № Х ХХХХ ХХ, собственост на А И, паркиран в съседство с този на ищцата. Твърди се, че още в 02.07 часа било изпратено съобщение в Първа Районна служба по пожарна безопасност и защита на населението - гр.Варна от ОЦ Варна, за пожар на 4 автомобили, паркирани в гр.Варна, ж.к. „Младост", ул.Вяра, пред бл.142. На мястото били изпратени служители на Първа РСРБЗН - гр.Варна, които ликвидирали пожара. Мястото на пожара било посетено от служители на Трето РУ - ОД на МВР-Варна, които извършили оглед на местопроизшествието, било образувано ДП №226/2022г. Въведени са твърдения, че л.а.Ауди А3 Спортбек е застрахован по риска „Гражданска отговорност" при ответното дружество ЗАД „АРМЕЕЦ", по активна полица към датата на ПТП.

Ищецът признава, че на 19.08.2022г. получил като обезщетение сума в размер на 18 532.48 лв., която не покривала понесените имуществени щети по автомобила. От извършено проучване ищецът твърди, че утановил приблизителна цена на необходимия ремонт,

съответно, че сумата, необходима за възстановяване на автомобила е в размер на 47 820.00 лв. След приспадане на извънсъдебно платеното, ищецът твърди, че има право да претендира обезщетение в размер на още 29 287.52 лв. Претендира се да бъде уважена предявената искова претенция и да бъдат присъдени направените по делото разноски.

В съдебно заседание ищцата, редовно призована, чрез процесуалния представител поддържа предявения иск и моли същия да бъде уважен. Оспорва твърдението на ответника, че не се дължи законна лихва като обезщетение за забава, тъй като ищцата не е представила прекратена регистрация поради тотална щета с мотивите, че прекратяването по този ред регистрацията на автомобила било обусловено от издаване на уведомление от застрахователя, че щетата ще бъде изплатена поради тотална щета, което не било сторено от ответника.

Ответното дружество ЗАД „АРМЕЕЦ“ АД, срока по чл.131 от ГПК, депозира отговор на исковата молба, с който оспорва основателността на иска, вкл. по размер. Твърди, че от застрахователното събитие автомобилът на ищцата е претърпял тотална загуба по см. на чл. 390 КЗ. Предвид това, размерът на застрахователното обезщетение следва да се определи съобразно действителната стойност на МПС, намалена със стойността на запазените части. Твърди се, че дължимата в полза на ищцата сума възлиза на 10 920.52 лева, изчислена, както следва: Твърди се, че действителната стойност на процесното МПС възлиза на 39 247,00 лева, а стойността на запазените части - на 9 812,00 лева. Като се отчете и вече изплатената извънсъдебно сума в размер на 18 532,48 лева, претенцията е основателна за сумата до 10 920,52 лева.

На следващо място, ответникът твърди, че главницата не е изискуема, предвид обстоятелството, че не са налице предпоставките по чл.390 КЗ, а именно - регистрацията на автомобила не е прекратена поради „тотална щета“, каквото е изискването на императивната норма. При условие на евентуалност, ответникът твърди, че не са налице предпоставките на чл.390 КЗ и застрахователят не е в забава, поради което не дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва от датата на исковата молба, тъй като по делото няма доказателства регистрацията на автомобила да е прекратена на основание „тотална щета“.

Съдът съобразява, че с определение от 29.05.2023г. на ВРС по гр.дело №11632/2022г. ВРС е допуснал изменение в размера на иска чрез увеличаването му до 25 100 лева, частичен иск от общо 29 287.52 лева, на основание чл.214 ГПК, поради което и делото е било изпратено на ОС -Варна по подсъдност. С решението на ОС-Варна предявеният иск е бил уважен изцяло до предявения размер от 25 100 лева.

Съдът, въз основа на твърденията и възраженията на страните, събраните доказателства, ценени в съвкупност и по вътрешно убеждение, в пределите на въззивното производство, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

При преценка редовността на жалбата настоящата инстанция констатира, че същата е подадена в преклузивен срок, от легитимирана страна, чрез надлежно упълномощен процесуален представител; редовно администрирана.

Съгласно чл.269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността, а по допустимостта в обжалваната част; по правилността на решението съдът е обвързан от оплакванията в жалбата.

Решението на първоинстанционния съд съдържа реквизитите по чл.236 ГПК и е действително, произнасянето съответства на предявените искания и правото на иск е надлежно упражнено, поради което производството и решението са допустими.

По направеното в жалбата доказателствено искане съдът се е произнесъл с определение от закрито заседание от 14.12.2023г. като го е оставил без уважение.

Решението се обжалва частично, за сумата над 10 920.52 лева до присъдените 25 100 лева /при обжалваем интерес от 14 179.48 лева/, представляващи обезщетение за претърпени

имуществени вреди по собствената на ищеца вещ – л.а.Ауди А6 Олроуд куатро. Обжалването на решението в частта за законната лихва е обусловено от доводите на въззивника, че същият е изплатил обезщетение в размер на 18 532.48 лева и не е определил увреждането на автомобила като тотална щета; признал е иска за основателен до размера на 29 453 лева, за който твърди, че не надхвърля 70% от пазарната цена на автомобила. Поради това не можело да се ползва от собствената си забава, а лихвите върху главницата се дължали едва след представяне на доказателства от ищеца, че е прекратил регистрацията на автомобила поради тотална щета.

Решението се обжалва с довод, че съдът поради допуснат процесуален пропуск /да допусне повторна оценителна експертиза/ е достигнал до погрешни изводи относно действителната стойност на автомобила, а оттам и до погрешни изводи относно дължимото обезщетение. Като втори пункт от жалбата се правят оплаквания срещу присъдените законни лихви –при липса на доказателства за прекратяване регистрацията на увредения автомобил поради „тотална щета“.

За да се произнесе по въззивната жалба съставът на АС- Варна намира, че въззивното производство е с по-тесен предметен обхват от първоинстанционното като съдът е обвързан от приетите за безспорни обстоятелства както и от фактите, по отношение на които не се спори. Доколкото е налице признание от застрахователя, установено и с писмени доказателства, че на увреденото лице е изплатено извънсъдебно застрахователно обезщетение по заявената претенция в размер на 18 532.48 лева както и признание на иска до размера от 10 920.52 лева, то следва да се приеме, че правопораждащите притезанието на ищеца факти, не се оспорват. Не се спори, че ищцата е собственик на процесната вещ – л.а.Ауди А6 Олроуд куатро с рег.№B9696 TA; че на 18.02.22г. пред бл.142 в кв.Младост, ул.Вяра, вх.5, е настъпил пожар в съседен на паркирания автомобил на ищцата, друг л.а.Ауди А3, собственост на А И; че е налице валидна застрахователна полица за увреждащия автомобил по риска ГО, сключена при ответното дружество, с покритие към датата на събитието; че ищецът е подал застрахователна претенция и образувана преписка по щета, по която на 19.08.2022г. е била изплатена на ищеца сумата 18 532.48 лева. Не се спори относно механизма на настъпване на вредите по процесния автомобил и причинно-следствената връзка с възникналия пожар.

От изслушаната възприета от съда експертиза се установява, че вещото лице е оценявало констатираните от самия застраховател в опис на щетите по автомобила на ищцата, увредени детайли. Общата стойност на щетите поотделно и като обща сума по средни пазарни цени към датата на събитието на 18.02.2022г., стойността на необходимия труд за ремонтване, при средна цена предлагана в поне три сервиза с европейски сертификат за качество както и три сервиза без такъв сертификат, възлиза на сумата от 50 238.21 лева. /вж.л.104-105 по делото/ Вещото лице посочва, че средната пазарна стойност на автомобил, аналогичен на процесния, към датата на изготвяне на заключението /т.е. повече от година от събитието/ възлиза на 45 657.14 лева. Ако към него се прибави коефициент за изминало време, то пазарната цена към датата на застрахователното събитие възлиза на 51 400 лева. В заключението вещото лице е посочило и обстоятелството, че центровете за изкупуване и разкомплектоване на автомобили и продажба на употребявани резервни части не проявяват интерес към процесния автомобил, тъй като същият е тежко пострадал /силно обгорен/. Освен това, поради пожарът предизвикал увреждане на лекия автомобил, използваните пожарообезопасителни средства са увредили електрическите и електронни системи на процесното МПС. Вещото лице е оценило запазените части на увредения автомобил, посочени по метода на изключването в 71 пункта /без описаните увредени детайли/, в размер на 4 000 лева, при приспадане и на разходите – данък, транспорт, разходи за съхранение, за демонтаж, пакетиране и търговски вид. Процесният автомобил е възможно да бъде изкупен за скрап на цена в диапазона 583.61 лева до 726 лева. Вещото лице посочва в т.5 от заключението, че съобразно получените увреждания по

автомобила, е налице тотална щета по смисъла на чл.390 КЗ, тъй като стойността на разходите за необходимия ремонт надхвърля 70% от действителната му стойност. За да извлече тази съпоставка експертът е взел предвид посочената стойност на разходите от 50 238.21 лева спрямо действителната пазарна цена на МПС към 18.02.22г. в размер на 51 400 лева.

Основният спор при изпращане на делото по подсъдност в ОС както и в пренесения пред въззивния съд спор, касае възприетата от заключението пазарна оценка на автомобила към датата на събитието 18.02.22г. Застрахователят оспорва посочената от САТЕ действителна пазарна стойност на автомобила като твърди, че същата е изключително завишена. Поддържа искане за допускане на повторна експертиза досежно пазарната стойност на увредената вещ, вкл. пред ОС -Варна и с въззивната жалба, а така и с докладваната от въззивния съд молба от 07.02.2024г. В останалата част заключението не е било оспорено. Пред въззивния съд направеното искане е бланкетно и не е обосновано, тъй като допускането на повторна експертиза съгласно чл.201 ГПК не е безусловно. Настоящият състав намира искането за неоснователно – приетото заключение е ясно и обосновано като не възниква съмнение в неговата експертност. Въз основа на същото се установява, че увреждането по процесния автомобил представлява тотална щета по смисъла на чл.390, ал.2 КЗ. Това означава, че приложими към определяне размера на обезщетението по чл.432 КЗ са нормите на чл.390 КЗ, чл.400 и чл.386 КЗ.

Тотална щета на моторно превозно средство е увреждане, при което стойността на разходите за необходимия ремонт надвишава 70% от действителната му стойност. В случая, от събраните в хода на производството доказателства, съдът намира, че се установява увреждане на процесния автомобил, което по обем и стойност попада в дефиницията за тотална щета. При това положение, извършване на ремонт на увредените части и детайли на автомобила се явява икономически неизгодно, тъй като стойността на ремонта би се съизмерила с действителната стойност на вещта. Поради това, на собственика на увредената вещ се дължи съгласно чл.400 КЗ, действителната стойност на вещта, тази, срещу която може да се купи друго имущество от същия вид и качество. За установяване на тази действителна стойност застрахователят има право да извърши оглед на застрахованото имущество, какъвто е бил извършен в случая при изготвяне на описа по щетата.

Съгласно чл.386 КЗ, при настъпване на застрахователно събитие застрахователят е длъжен да плати обезщетение, което е равно на действително претърпените вреди към деня на настъпване на събитието, но не повече от застрахователната сума или действителната стойност на вещта, освен в случаите на подзастраховане и застраховане по договорена застрахователна стойност. Не се твърди в случая да е налице договорена застрахователна сума, която да изключва приложението на чл.386 КЗ както да е налице под- или надзастраховане. Застрахователното обезщетение при вреди на имущество е в размер на действително претърпените и доказани по размер вреди до уговорената в застрахователната полица сума, а в случая тъй като се претендират вреди по риска ГО, обезщетението се определя в рамките на договорената максимална застрахователна сума, съобразно стойностния еквивалент на претърпяната вреда, който не може да надхвърля действителната стойност на увреденото имущество, определена като пазарната му стойност към датата на увреждането.

В случая от възприетата от съдилищата оценителна част от експертизата се установява както размера на вредата, така и действителната стойност на увредената вещ към датата на събитието. Вредите се съизмерват с необходимите разноски за възстановяване на автомобила в състояние от преди събитието – 50 238.21 лева. Същевременно, заключението следва да се цени в останалата част, вкл. в оспорената част за пазарната стойност на автомобила, тъй като е ясно и пълно, обосновано и професионално дадено, не поражда съмнение в неговата обективност и достоверност. Стойността на вещта към датата на

увреждането е 51 400 лева. От същата следва да се приспадне извънсъдебно заплатената част от обезщетението в размер на 18 532.48 лева както и установените запазени части от автомобила в размер на 4 000 лева. Последното се налага с оглед избягване неоснователното обогатяване на собственика на вещта със стойността на тези части, които би могъл да реализира на вторичен пазар. Доколкото въззивникът не оспорва заключението в останалата част, извън пазарната стойност на автомобила, съдът препраща към мотивите на първата инстанция относно определяне размера на обезщетението съгласно чл.272 ГПК. Въз основа на изложеното, получената разлика възлиза на 28 867.52 лева, поради което искът се явява основателен до пълния му предявен размер от 25 100 лева.

Върху тази сума се дължат законните лихви от предявяване на иска до окончателното изплащане на задължението съгласно чл.86 ЗЗД, както са претендирани от ищеца.

В тази връзка съдът следва да обсъди и въведено с жалбата възражение срещу началната дата на законните лихви върху главницата с довод, че ищецът не е представил доказателства за прекратяване регистрацията на автомобила поради тотална щета съгласно изискването на чл.390, ал.1 КЗ, поради което ответникът не е в забава и плащане на обезщетението е обусловено от представяне на това удостоверение, т.е. се дължи в един бъдещ момент, а не считано от предявяване на иска.

Съгласно чл.390 КЗ, преди изплащане на обезщетение, определено като тотална щета на моторно превозно средство, застрахователят изисква от ползвателя на застрахователна услуга *удостоверение от компетентните регистрационни органи за прекратяване на регистрацията на моторното превозно средство*, в което е отбелязано, че прекратяването на регистрацията е поради настъпила тотална щета.

Изпълнението респ. неизпълнението на задължението за deregистрация с представяне пред застрахователя на доказателство, че това е сторено, има значение единствено и само за определяне началния момент, от който застрахователят изпада в забава за плащане на обезщетението, но не и за основателност на претенцията за застрахователно обезщетение.

Спазването на изискването по чл.390 КЗ не е условие за установяването на задължението на застрахователя по съдебен ред, а само предпоставка за момента на изпадането му в забава. В този смисъл е и константната практика на ВКС, изразена в редица съдебни актове по приложение на чл.193, ал.3 КЗ/отм./, приложима и към актуалната аналогична уредба в чл.390, ал.1 КЗ - [решение №44 от 02.06.2015 г. на ВКС по търг. дело № 775/2014 г. 1-во т. о. на ТК](#), [Решение № 59 от 12.06.2015 г. на ВКС по търг. дело № 1256/2014 г., 11-ро т. о. на ТК](#) и др.

Съдът констатира, че по делото е представено заверено от пълномощник на ищеца копие от Свидетелство за регистрация, част I /голям талон, л.90/, от което се установява, че *регистрацията на процесния автомобил е прекратена с отбелязване*, че същият се съхранява в частен имот, *считано от 29.06.2022г.* Този момент е последващ застрахователната претенция от 23.05.2022г. и образуваната щета №13022100100143 при ответното дружество. Исковото производство по чл.432 КЗ е образувано също след този момент, на 29.08.2022г. /след извършено от застрахователя частично плащане по претенцията/ Още с отговора на исковата молба ответникът е признал наличието на тотална щета на увреденото МПС, собственост на ищеца, но е изплатил извънсъдебно част от обезщетението – до размера на 18 532.48 лева. /не оспорва иска за разликата над тази сума до 29 287.52 лева/. Очевидно е, че между страните е налице спор относно размера на обезщетението, което сочи и на спор относно приложимата хипотеза на чл.400, ал.1 или ал.2 КЗ /дали се дължи действителна или възстановителна стойност/. Ако застрахователят би счел, че заплатеното от него обезщетение се дължи поради тотална щета на увредения автомобил, той би следвало да уведоми органа по Наредба I [-45/24.03.2000г.](#) за регистриране, отчет, спиране от движение и пускане в движение, временно отнемане, прекратяване и възстановяване на регистрацията на моторните превозни средства и

ремаркета, теглени от тях и реда за предоставяне на данни за регистрираните МПС, съгласно чл.18а, ал.7 от Наредбата за определеното за изплащане обезщетение при тотална щета. Съгласно ал.8 от същата норма, при прекратяване на регистрацията по чл.18, ал.1, т.1 от Наредбата /т.е. по заявление на собственика/, на основание взето решение за изплащане на тотална щета, част първа от свидетелството за регистрация се отбелязва като невалидна (чрез перфориране и надпис "Прекратена регистрация – тотална щета") и се връща на собственика, а част втора се прилага към заявлението за прекратяване на регистрацията. В настоящия процес е приложено копие от част I на свидетелството за регистрация на автомобила с отбелязване за прекратяване на регистрацията му преди исковото производство, в периода между застрахователната претенция и предявяването на иска. В нито един момент не е твърдяно от застрахователя, че същият е изискал от ползващото се лице представянето на такъв документ. Съответно, по делото не са ангажирани такива доказателства.

Установява се, че регистрацията на автомобила Ауди А6 Олроуд куатро е прекратена по заявление на собственика /ищец/ по реда на чл.18, ал.1, т.1 и чл.18а, ал.2, т.4 от цит. Наредба, преди предявяване на иска с отбелязване върху свидетелството – част I, че регистрацията на МПС е прекратена на 29.06.22г. и автомобилът се намира в частен имот. Това е логичният ход на административната процедура, тъй като застрахователят не е определил и изплатил доброволно обезщетение за тотална щета, съответно не е снабдил ищеца с уведомление/решение за изплащане на такава. При анализ на разпоредбите на чл.390, ал.1 КЗ ведно с чл.18а, ал.2, ал.7 и ал.8 от цит. Наредба се установява, че при изплащане на обезщетение за тотална щета застрахователят има активна роля и в административната процедура по прекратяване на регистрацията. Същевременно, няма пречка собственикът –заявител и сам да подаде заявление за прекратяване на регистрацията на собствения му автомобил съгласно чл.18, т.1 от Наредбата. /цит. по-горе/ При прекратена веднъж регистрация на МПС, повторно прекратяване или промяна в основанието по чл.18а, ал.2, е безпредметно. Нещо повече, видно от отговора на исковата молба, застрахователят не е оспорвал наличието на тотална щета на процесното МПС, извършил е оглед на автомобила и е могъл своевременно да уведоми регистрационните органи по Наредбата, че е взел решение за изплащане на обезщетение при тотална щета. При оспорване характера и обема на увреждане, съответно размера на обезщетението, очевидно е, че застрахователят не би могъл да изисква представянето на удостоверение по чл.390, ал.1 КЗ. Аргумент за това е и разпоредбата на чл.106, ал.5 КЗ – конкретното прекратяване на регистрацията на автомобила съгласно чл.18а и сл. от Наредбата, е предпоставено от становището на застрахователя, а не обратното. По делото не са налице и не се твърди, че застрахователят е поискал от увреденото лице представяне на допълнителни доказателства, вкл.удостоверение за прекратяване регистрацията на МПС съгласно чл.390, ал.1 КЗ, а освен това разпоредбите на чл.106 КЗ вр.чл.497 КЗ и чл.380 КЗ ограничават правомощието за изискване на доказателства от увреденото лице при заявяване на претенция пред застрахователя. Процесното удостоверение не попада сред посочените, макар неизчерпателно, документи в чл.106 и чл.495 от КЗ. Не на последно място, присъждането на законна лихва е правоувеличаващ ефект от предявяване и уважаване на иска, който се дължи на обстоятелството, че с предявяването му длъжникът е поканен да изпълни главния дълг и е поставен в забава. В случая спорен е бил единствено размерът на обезщетението. /поради извънсъдебното плащане/ Законната лихва е акцесорно вземане, което се поражда при неизпълнение на друго, главно вземане, чиято изискуемост се поставя с предявяване на исковата молба. Поради това, доводите на ответника/въззивник за забава на кредитора да представи допълнителен документ, съдът намира за неоснователни, съответно възражението спрямо началната дата на законната лихва – за неоснователно.

Поради достигане до идентични правни изводи, обжалваното решение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Съобразно крайния резултат - неоснователност на въззивната жалба, въззиваемата страна има право на сторените в производството разноски. Същите се претендират до размера от 2 010 лева с ДДС /вж. доказателства на л.35 – списък, договор за правна защита и съдействие и удостоверение за регистрация по ЗДДС/.

Претендирания от въззиваемата страна хонорар е в минималния размер по чл.7, ал.2 от Наредбата, съобразно обжалваемия интерес пред въззивния съд /за разликата над 10 920 лева до присъдените 25 100 лева/. Същевременно, в тази хипотеза, доколкото възнаграждението се определя не от съда, а съобразно договореното между адвоката и доверителя му, съотв. при действие принципа на договорна свобода, тази свобода е ограничена изрично от нормата на чл.78, ал.5 ГПК до минимума по Наредбата. /в този смисъл и т.3, ТР №6/2012г. на ОСГТК на ВКС/ При направено възражение за прекомерност на възнаграждението, съдът дължи преценка освен за интереса по спора, така и на други обстоятелства, свързани с преценка на правна и фактическа сложност на спора, извършените по делото процесуални действия, присъденото от първата инстанция възнаграждение и др. В случая независимо от стадия на производството, страната е била активно защитавана от пълномощник с подаване на отговор на въззивна жалба и молба за съдебно заседание. Спорът действително не се отличава с правна и фактическа сложност. При възражение по чл.78, ал.5 от ГПК, присъжданото като разноски адвокатско възнаграждение не може да бъде по-малко от минимално определения размер съгласно Наредбата на ВАС по чл.36, ал. 2 от ЗА, а съгласно решението на СЕС-438/22г., посочените минимуми по същата не са задължителни за съда. Относно размера на възнаграждението като приложимо за съответната инстанция, не трябва да се установяват обстоятелства, които създават съмнение относно начина, по който е било определено минималното възнаграждение - сумата на възнаграждението в този размер да ограничава конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на §101, §1 от ДФЕС, каквато преценка трябва да направи националният съд, съгласно решението на СЕС по С-438/22г. Последното не визира безусловно противоречие на вътрешната норма с чл.101, пар.1 от ДФЕС. Същевременно, решението не въвежда критерии за определяне размера на възнаграждението след редуцирането му, освен това, че съдът може да не съобрази минималните размери по Наредбата, така и да определи разноските под тези размери, дори под минималните размери на реалните пазарни цени на адвокатските услуги. Делото не се отличава с правна и/или фактическа сложност като съобразно вида и обема на конкретната правна помощ във въззивното производство, съдът намира, че минималните размери на адв.възнаграждение са тези, посочени в чл.9 от същата Наредба, а не тези по чл.7, ал.2, макар първата разпоредба да препраща към втората. При това положение, претендираните разноски следва да бъдат намалени до размера, изчислен по чл.9, ал.1 от НМРАВ, или до 1 494 лева с ДДС. С оглед въведените от въззивника доводи, съдът намира, че не би могло да се приеме, че сумата на възнаграждението за адвокат на увреденото лице, ограничава конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на §101, параграф 1 от ДФЕС /т.2 от диспозитива му/. Ограничаваща конкуренцията би била правна уредба, предвиждаща размер на възнаграждение, което е необосновано високо и несъответен на извършените фактически и правни действия от адвоката и защитавания интерес, имащо за последица затруднен достъп на физическите и юридическите лица до адвокатски услуги. В този смисъл е и тълкуването на СЕС - да се съобразяват конкретните условия за всеки отделен случай. Приложимият по делото минимален размер на адвокатско възнаграждение, изчислен по чл.9, ал.3 от Наредба №1/09.07.2004г. на ВАС, не е такъв. Присъждането на разноски на страната, в чиято полза е разрешен спора, почива на принципа за компенсирането ѝ поради неоснователно предизвикан от насрещната страна спор, на която следва да се възложат поради това сторените разноски. При оспорването им съдът дължи преценката по чл.78, ал.5 ГПК, гарантираща спазване както на минимални стандарти за предоставяне на възмездната адвокатска услуга, така и на основните начала на правото, обичая и морала, при зачитане принципа на равенство на страните в процеса.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение №443/23.10.2023г., постановено по т.дело №374 по описа за 2023г. на Окръжен съд –Варна.

ОСЪЖДА ЗАД АРМЕЕЦ АД, ЕИК 121076907, София да заплати на Р. Н. П., ЕГН *****, Варна, сторените във въззивното производство разноси за адв.възнаграждение до размера на 1 494 лева с ДДС, представляващи адвокатско възнаграждение, на основание чл.78, ал.5 вр.ал.1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____